

Jordi Bolòs

- Catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de Lleida
- Director del projecte PaHisCat (2010)
- Coordinador de la secció d'arquitectura civil i militar i arqueologia de l'obra "Catalunya Romànica" (1984-1998)
- Coautor dels "Atles dels comtats de la Catalunya carolíngia" (des de l'any 1998)

Línies de recerca:

- Estudi del paisatge històric
- El territori i la societat rural a l'edat mitjana
- L'espai i la societat de les ciutats en època medieval
- Estudi de la vida quotidiana a l'edat mitjana

Principals publicacions:

Llibres

- *Com veieren els Països Catalans alguns viatgers del segle XVI*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 1980, 70 ps.
- *Els molins fariners*, Ketres editora, Barcelona, 1983, 109 ps. (amb J. Nuet)
- *La granja cistercenca d'Ancosa (La Llacuna, Anoia). Estudi dels edificis i dels materials trobats durant les excavacions (1981-1983)*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1986, 81 ps. (amb L. Mallart)
- *El monestir de Sant Llorenç prop Bagà*, Edicions Proa, Barcelona, 1986, 292 ps. (amb M. Pagès)
- *Atlas Històric d'Andorra (759-1278)*, Andorra Govern, Andorra, 1987, 47 ps. (amb V. Hurtado)
- *El Capbreu de la Comanda de l'Espluga de Francolí de l'any 1558*, Editorial Barcino - Publicacions del Centre d'Estudis Locals del Casal de l'Espluga de Francolí, Barcelona, 1991, 325 ps. (amb S. Claramunt)
- *Repertori d'Antropònims Catalans (RAC) I*, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1994, 760 ps. (amb J. Moran)
- *El mas, el pagès i el senyor. Paisatge i societat en una parròquia de la Garrotxa a l'edat mitjana*, Curial Edicions, Barcelona, 260 ps.
- *Castells de la Catalunya central*, Angle editorial, Manresa, 1997, 173 ps.
- *Atles del comtat de Besalú (785-988)*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 1998, 95 ps. (amb V. Hurtado)
- *La sèquia Monar i els molins del riu Ripoll*, Ajuntament de Sabadell, Sabadell, 1998, 50 ps. (amb J. Nuet)
- *Atles dels comtats d'Empúries i Peralada (780-991)*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 1999, 93 ps. (amb V. Hurtado)
- *La vida quotidiana a Catalunya en l'època medieval*, Edicions 62, Barcelona, 2000, 191 ps.
- *Atles del comtat de Girona (795-993)*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 2000, 101 ps. (amb V. Hurtado)
- *Diccionari de la Catalunya medieval (segles VI-XV)*, Edicions 62, Barcelona, 2000, 270 ps.
- *Catalunya medieval. Una aproximació al territori i a la societat a l'edat mitjana*, Pòrtic, Barcelona, 2000, 230 ps.
- *Atles del comtat d'Osona (798-993)*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 2001, 125 ps. (amb V. Hurtado)

- *Cartografia i història medieval*, Institut d'Estudis Ilerdencs, Lleida, 2001, 111 ps.
- *Els orígens medievals del paisatge català. L'arqueologia del paisatge com a font per a conèixer la història de Catalunya*, Institut d'Estudis Catalans - Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2004, 463 ps.
- *Atles del comtat de Manresa (798-993)*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 2004, 109 ps.
- *Atles del comtat d'Urgell (v788-993)*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 2006, 143 ps. (amb V. Hurtado)
- *Diplomatari del monestir de Santa Maria de Serrateix (segles X-XV)*, Fundació Noguera, Barcelona, 2006, 711 ps.
- *Dins les muralles de la ciutat. Carrers i oficis a la Lleida dels segles XIV i XV*, Pagès Editors - Ajuntament de Lleida, Lleida, 340 ps.
- *Atles dels comtats de Rosselló, Conflent, Vallespir i Fenollet (759-991)*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 2009, 151 ps. (amb V. Hurtado).
- *Diplomatari del monestir de Sant Pere de la Portella*, Fundació Noguera, Barcelona, 2009, 830 ps.

Edició de llibres

- *Paisatge i societat a la Plana de Lleida a l'Edat Mitjana*, Universitat de Lleida, Lleida, 1993, 154 ps.
- *Un mas pirinenc medieval. Vilosiu B (Cercs, Berguedà). Estudi dels edificis i materials trobats durant les excavacions (1984-1986)*, Universitat de Lleida, Lleida, 1996, 153 ps.
- *Territori i Societat a l'Edat Mitjana. Història, Arqueologia, Documentació, I (1997)*, Universitat de Lleida, Lleida, 1997, 289 ps. (amb J. J. Busqueta)
- *Territori i Societat a l'Edat Mitjana. Història, Arqueologia, Documentació, II (1998)*, Universitat de Lleida, Lleida, 1998, 353 ps. (amb J. J. Busqueta)
- *Territori i Societat a l'Edat Mitjana. Història, Arqueologia, Documentació, III (1999-2000)*, Universitat de Lleida, Lleida, 2000, 452 ps. (amb J. J. Busqueta)
- *Paisatge i història en època medieval a la Catalunya Nova. Organització del territori i societat a la vila d'Agramunt (Urgell) i a la vall del Sió (segles V-XIX)*, Publicacions de la Universitat de Lleida, Lleida, 283 ps.
- *Estudiar i gestionar el paisatge històric medieval. Territori i Societat a l'edat mitjana, IV (2007)*, Universitat de Lleida, Lleida, 2007, 420 ps.
- *Condicions de vida al món rural. V Congrés sobre Sistemes Agraris, Organització Social i Poder Local*, Institut d'Estudis Ilerdencs, Lleida, 2006, 764 ps. (amb A. Jarne i E. Vicedo)
- *Poblament, territori i història rural. VI Congrés sobre Sistemes Agraris, Organització social i Poder local*, Institut d'Estudis Ilerdencs, Lleida, 2009, 759 ps. (amb E. Vicedo)

Alguns articles, comunicacions i capítols de llibre

- "Anàlisi pol-línica i història medieval. Aportació al coneixement del paisatge pirinenc durant l'edat mitjana", *Quaderns d'estudis medievals*, 10, Barcelona, 1982, ps. 635-638.
- "Aportació al coneixement de les terres de conreu a Catalunya a l'Edat Mitjana", *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 14-15, Barcelona, 1994, ps. 143-174.
- "Els pobles de Catalunya a l'edat mitjana. Aportació a l'estudi de la morfogènesi dels llocs de poblament", *Territori i Societat a l'Edat Mitjana*, 2, Lleida, 1998, ps. 69-138.
- "Landscape and society in the county of Besalú (Catalonia) in the Middle Ages", *Landscape History*, 21, Birmingham, 2000, ps. 19-30.
- "Dominis monàstics i organització del territori a l'edat mitjana", *Territori i Societat a l'Edat Mitjana*, 3, Lleida, 2000, ps. 127-165.
- "Changes and survival: the territory of Lleida (Catalonia) after the twelfth-century conquest", *Journal of Medieval History*, 27, 2001, ps. 313-329.
- "El naixement d'un vil·lar medieval: Moredell (Gironès) en època carolíngia", *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 22, Barcelona, 2001, ps. 181-190.
- "Les moulins en Catalogne au Moyen Âge", M. Mousnier (ed.), *Moulins et meuniers dans les campagnes européennes (IXe-XVIIIe siècle)*, *Actes des XXes Journées Internationales d'Histoire de l'Abbaye de Flaran. 3-5 Septembre 1999*, Presses Universitaires du Mirail, Tolosa, 2002, ps. 53-75.
- "Un territori en temps de guerra", *Hug Roger III, senyor en les muntanyes. Procés al darrer comte del Pallars. 1491*, Pagès editors, Lleida, 2002, ps. 41-80.

- “El naixement d'un nou paisatge: Catalunya als segles IX-XII”, M. Barceló et alii (eds.), *El feudalisme comptat i debatut. Formació i expansió del feudalisme català*, Publicacions de la Universitat de València, València, 2003, ps. 133-152.
- “Fortificacions de la marca i organització del territori a Catalunya (segles VIII-XII)”, *Actes del Congrés Els castells medievals a la Mediterrània nord-occidental. Celebrat els dies 5-7 de març de 2003*, Museu Etnològic del Montseny, Arbúcies, 2004, ps. 67-88.
- “Canvis i continuïtats en el paisatge arqueològic en època medieval a la Catalunya occidental”, E. Vicedo (ed.), *Medi, territori i història. Les transformacions territorials en el món rural català occidental*, Pagès editors, Lleida, 2004, ps. 13-38.
- “Processos de rompuda i ocupació de l'espai a l'època medieval. Alguns exemples catalans”, A. Catafau (ed.), *Les ressources naturelles des Pyrénées du Moyen Age à l'époque moderne. Exploitation, gestion, appropriation. Actes du Congrès International RESOPYR 1. Font Romeu, 8-10 novembre 2002*, Presses Universitaires de Perpignan, Perpinyà, 2005, ps. 119-145.
- “Fer mapes per conèixer la Història: aportacions de la Cartografia a l'estudi de l'alta edat mitjana”, *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 25, Barcelona, 2005, ps. 27-52.
- “Pobles, vies, límits, conreus i advocacions. Viatge a través dels «segles foscos»”, *De Constantí a Carlemany. El pas de l'Antiguitat Tardana al món medieval. III Jornades d'Història i Arqueologia Medieval del Maresme*, Grup d'Història del Casal, Mataró, 2006, ps. 163-173.
- “Conèixer el paisatge històric medieval per poder planificar i gestionar el territori”, J. Bolòs (ed.), *Estudiar i gestionar el paisatge històric medieval. Territori i Societat a l'edat mitjana*, IV, Lleida, 2007, ps. 145-226.
- “Nous mètodes per a conèixer els camins medievals: la xarxa de vies a la Catalunya Central”, *El camí de Sant Jaume i Catalunya. Actes del Congrés Internacional celebrat a Barcelona, Cervera i Lleida, els dies 16, 17 i 18 d'octubre de 2003*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2007, ps. 49-60.
- “Poders locals, valls i pobles als Pirineus catalans a l'edat mitjana”, *IBIX. Publicació biennal de Cultura, Arts, Lletres, Música i Ciència dels dos vessants del Pirineu*, Ripoll, 2008, ps. 25-45.
- “La formación y evolución histórica del paisaje de Lleida en los siglos medievales: pautas de estudio”, R. Garrabou - J. M. Naredo (eds.), *El paisaje en perspectiva histórica. Formación y transformación del paisaje en el mundo mediterráneo*, Saragossa, 2008, ps. 117-136. (amb J.J. Busqueta, X. Eritja i M. Monjo)
- “L'Alta Edat Mitjana. Descobrir un país que té molts anys”, *Història de la Garrotxa*, Diputació de Girona, Girona, 2008, ps. 189-237.
- “El bisbat de Lleida: un territori i unes institucions”, *Arrels Cristianes. Vol. I: Temps de forja. Els inicis i l'alta edat mitjana. Segles V-XII*, Pagès Editors, Lleida, 2008, ps. 249-266. (amb J. R. Piqué)
- “Les parròquies: centres espirituals i demarcacions territorials”, *Arrels Cristianes, vol. II: Temps de consolidació. La baixa edat mitjana. Segles XIII-XV*, Pagès editors, Lleida, 2008, ps. 111-130 (amb J. R. Piqué)
- “Landscape formation in a Mediterranean country of the Middle Ages. Changes and continuity in Catalonia between the sixth and the fifteenth century”, *Landscape History*, 30 (issue 2), Birmingham, 2009, ps. 21-36.
- “Aportació al coneixement de la morfogènesi dels pobles del comtat d'Empúries”, J. Bolòs – E. Vicedo (eds.), *Poblament, territori i història rural. VI Congrés sobre Sistemes Agraris, Organització Social i Poder Local*, Lleida, 2009, ps. 261-284.
- “El campesinado en Cataluña en el siglo XIII”, E. Sarasa (ed.), *La sociedad en Aragón y Cataluña en el reinado de Jaime I (1213-1276)*, Institución Fernando el Católico, Saragossa, 2009, ps. 249-286.